

SŁOWO WSTĘPNE

Książki, dotyczące tematyki podstawowych i aktualnych pytań, odnośnie odnowy życia jednostki i społeczeństwa są dziś konieczne. W ostatnich latach ich aktualność jest jeszcze więcej wymagana. Jest to uwarunkowane kryzysem finansowym i ekonomicznym, który dotyka społeczeństwa całego świata, w tym również szerzącego się braku poszanowania człowieka, który jest rozumiany tylko jako coś, z czym można dowolnie obchodzić się i „handlować”. Coraz bardziej rozwierają się nożyce przepaści pomiędzy ubogimi i bogatymi. To wszystko i cała rzeczywistość wskazuje na konieczność nie tylko głębokich analiz, ale przede wszystkim szukania rozwiązania dla zagrożeń życia człowieka i łącznie z tym dla społeczeństwa.

„Praktyczne” szukanie przez człowieka pewnego rodzaju zaspokojenia głębokiego pragnienia szczęścia i napełnienia własnej tożsamości w narkotykach czy innych niewłaściwych sposobach, nie przynosi żadnego trwałego rozwiązania, odwrotnie stan ten się jeszcze pogarsza.

Poszczególne rozdziały książki, udokumentowane bogatą literaturą, na podstawie myśli, przemówień i wezwań wielkiej osobowości, jaką jest Vaclav Havel, z uwzględnieniem nauczania Jana Pawła II albo Benedykta XVI., analizują podstawowe przyczyny duchowego i moralnego kryzysu w świecie, który nie pozostaje tylko w sferze duchowej i religijnej, ale uderza we wszystkie dziedziny życia jednostki i społeczeństwa. To wskazuje na ważne i nie do przeoczenia powiązanie wartości duchowych ze wszystkimi dziedzinami ludzkiej działalności. Taki obraz świata całkowicie zaprzecza relewantności oświeceniowego deistycznego przekonania, że Bóg wprawdzie istnieje, ale żyje „daleko” w swoim rajach i nam pozostawił ten świat, gdzie my jesteśmy „panami”. My naszemu światu nadajemy porządek i reguły życia według naszego racjonalnego rozważania i naszej woli. Taka filozofia w praktyce jest fundamentem współczesnego katastrofalnego stanu świata, ponieważ zasadniczo opuszcza ważny fakt, że nasz świat, przyroda i człowiek mają dany przez Stwórcę ład i że człowiek ma im głęboko do serca odbić tożsamość. To wszystko po prostu nie da się pominąć i najprościej nie respektować i tworzyć sobie niezależnie od tej rzeczywistości „swoją porządek” według własnych wyobraźni i własnej woli. Do tego

celu prowadzą istniejące racjonalne analizy; a światło wiary i ewangelia Jezusa Chrystusa potwierdzają kierunek „naszego szukania”.

Decydujące są więc pytania, jak współczesnemu człowiekowi przybliżyć takie rzeczywistości, bez których poznanie, uznanie i przyjęcia nie da się awansować na drodze zmagania o odnowę świata a także o zatrzymanie grożącej katastrofy. Dzisiaj, niekiedy z różnych względów, poddawana jest w wątpliwość zdolność Kościoła do zaproponowania światu prawdziwej alternatywy życia. Jest pewne, że tego w dzisiejszym zsekularyzowanym, skupionym na znaczeniach i doświadczeniu świecie, nie da się osiągnąć poprzez moralizowanie, zwykłe kazanie i wyzwania. Współczesny człowiek, przy obecnej inflacji słyszanego słowa, potrzebuje się „dotknąć”, mieć własne doświadczenie. Bóg przeto wychodzi naprzeciw ze swoimi „znakami czasu”: w Kościele, nie tylko katolickim, powstają już od połowy ubiegłego stulecia nowe ruchy religijne, podobnie jak dla odnowy Kościoła i świata powstawały w średniowieczu wielkie zgromadzenia zakonne. Te nowe ruchy są zorientowane na prawdziwe życie według Ewangelii, na jego przenikanie do wszystkich dziedzin życia. Wydają konkretne świadectwo o tym, jak to życie funkcjonuje w praktyce. Do życia gospodarczego przychodzą na przykład z nowym modelem „ekonomiki społeczeństwa”, gdzie przedsiębiorstwa liczą się także ze skutecznym wsparciem zmagania na rzecz głodu i ubóstwa. W takich przedsiębiorstwach zaczynają funkcjonować, a dane modele na uniwersytetach są przedmiotem studiów. Papieże ostatnich czasów widzą w tych nowych przejawach Ducha Bożego, perspektywę odnowy świata, społeczeństwa i życia człowieka, a na ich rozwój i poszerzenie już wskazują. Takie „projekty” nie są zależne tylko od ludzkich pomysłów i aktywności, ale liczą się całkowicie z pomocą Bożą, bez której ratunek i odnowienie świata jest niemożliwe, ponieważ w przeciwnym razie był by to jednakowy postęp jak ów deistyczny, tylko z odwrotnym znakiem...

Życzę, aby ta książka rozpałała intensywne rozmyślenia w „prawdzie” i by te rozważania były kierowane we właściwą stronę.

Miloslav kardynał Vlk